

ROUNDTABLE*DEDICATED TO 10 ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT OF SOCIAL WORK
OF KONSTANTIN PRESLAVSKY – UNIVERSITY OF SHUMEN, BULGARIA***ON TOPIC:****CURRENT PROBLEMS OF THE SOCIAL WORK IN 10 YEARS
EXPERIENCE OF THE DEPARTMENT OF SOCIAL WORK****PARTICIPANTS:****PROF. DSC GEORGI KOLEV**MODERATED THE DISCUSSION
HEAD OF THE DEPARTMENT SOCIAL WORK
FIRST DEPUTY RECTOR
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**PROF. PHD ZHIVKA VOENKINOVA**HEAD OF DEPARTMENT SOCIAL PEDAGOGY
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**PROF. DSC SONYA ILIEVA**MODERATED THE DISCUSSION
LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD NIKOLAY NIKOLOV**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD PLAMEN IVANOV**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD DORA KABAKCHIEVA**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD MILOSLAVA YANKOVA**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD ZHIVKO ZHECHEV**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD POLYA LAZAROVA**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD KATYA LIYUTSKANOVA**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL PEDAGOGY
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**ASSOC. PROF. PHD CHAVDAR SOTIROV**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL PEDAGOGY
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**SENIOR ASSISTANT PHD****BOZHENA TARKVORYAN**LECTURER AT DEPARTMENT SOCIAL PEDAGOGY
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**HRISTINA VASILEVA**PRACTICE LECTURER
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN**KALINA KOSEVA**SENIOR SPECIALIST
OF DEPARTMENT SOCIAL WORK
AT "KONSTANTIN PRESLAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN

MARRY MANUELYAN

SENIOR SPECIALIST
OF DEPARTMENT SOCIAL PEDAGOGY
AT "KONSTANTIN PRES LAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN

STOYANKA ZAGORCHEVA

DIRECTOR OF HOME FOR THE ELDERLY, SHUMEN

DIANA NINCHEVA

EXPERT OF COMPLEX FOR SOCIAL SERVICES FOR
CHILDREN AND FAMILIES, SHUMEN

ZHELIYU ZHELEV

DIRECTOR OF HOME FOR PEOPLE WITH MENTAL
DISABILITIES. LOZEVO

DRAGOMIR DRAGANOV

MANAGER OF CENTER FOR FAMILY PLANNING,
SHUMEN

KREMENA JORDANOVA

GRADUATE STUDENT OF THE BACHELOR PROGRAM
"SOCIAL ACTIVITIES"
AT "KONSTANTIN PRES LAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN

VALYA TANEVA

DIRECTOR OF DAY CENTRE "SUNBEAM" - FOR
CHILDREN AND ADULTS WITH DISABILITIES,
SHUMEN

VENETA GOSPODINOVA

DIRECTOR COMPLEX FOR SOCIAL SERVICES FOR
CHILDREN AND FAMILIES, SHUMEN

GEORGI MILANOV

DIRECTOR OF DIRECTORATE SOCIAL ASSISTANCE,
SHUMEN

IVAN KALOYANOV

DIRECTOR OF HOME FOR CHILDREN
"DETELINA", SHUMEN

GEORGI DUBOV

GRADUATE STUDENT IN THE MASTER'S PROGRAM
"REGULATING AND CONTROL IN THE SYSTEM OF
SOCIAL ACTIVITIES"
AT "KONSTANTIN PRES LAVSKY",
UNIVERSITY OF SHUMEN

BULGARIA

Основни моменти от изказвания по време на Кръглата маса:

Проф. Георги Колев**УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ!****УВАЖАЕМИ РЪКОВОДИТЕЛИ НА УЧЕБНИ БАЗИ!**

Повод за днешното събиране на тази кръгла маса е 10 годишния юбилей на Катедра „Социална работа”. Това е и повод с ваша помощ да преосмислим работата си, да чуем нови идеи за нея и представим социалната работа през погледа на един сериозен, дългогодишен опит в сферата на социалните дейности.

За тези 10 години Катедрата е акредитирана вече два пъти с висока, много добра оценка от Националната агенция по оценяване и акредитация. Предстои ни следващата година поредна акредитация, на която също така смятаме да се представим успешно.

Нашата сила са нашите студенти. Авторитетът на Специалност „Социални дейности” непрекъснато расте. През последните 5 години всеки 3-ти кандидат-студент

на университета посочва специалността като първа, а всеки 2-ри я посочва като желана специалност измежду първите три .

През десетгодишния си период катедрата е обучила над 2 000 студенти в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър. От тях над 80% са реализирани в различни сфери на общественения живот не само в Шуменска област, но и в Североизточен регион както и в цялата страна. Наши възпитаници успешно реализират своите знания и опит в редица европейски страни.

Екипът на Катедра „Социална работа” си поставя още по-високи цели:

1. В момента сме готови за представяне на доклад пред Националната агенция по оценяване и акредитация на докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Социални дейности) от област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.4. Социални дейности.

2. Разработваме проект за нова специалност, с наименование „Социална прогностика”, която да обучава аналитични специалисти за социалната сфера.

Началото беше трудно, но усилията на всички ни си струваха. Тук е важно да спомена тези, които помагаша и бяха в основата на създаването на Специалност ”Социални дейности”. Това са уважаваните от всички нас: професор Николина Илиева, професор Ивайло Кусев, доцент Богданка Георгиева, доцент Любомир Йонков и други.

Сред тези други е нашият колега професор дсн Соня Илиева, която продължава да работи сред нас и сега от името на всички колеги искам да ѝ благодаря за всеотдайната ѝ работа в катедрата, както по всички акредитации, така и по последния доклад за докторската програма, и по разработването на новата специалност.

От името на Катедрата и Шуменски университет и връчвам почететен плакет на университета и един стилизиран сувенир – свещ, за да ѝ свети и да не ни забравя!

Проф. дсн Соня Илиева

Благодаря за топлите думи и за тази неочаквана изненада! Веднага искам да кажа, че тази свещ няма нужда да ми свети, за да ми напомня за вас, тъй като аз си оставам в университета – никога не ми и е и минавала някаква мисъл да го напускам.

Благодаря за признанието!

Но аз дължа всичко, което съм постигнала най-вече на подкрепата, доверието и приятелството на своите колеги. Това, което е важно да се знае, че в нашата катедра ние преди всичко сме приятели и после колеги – затова работата ни върви..

А изграждането ми като преподавател с всичките ми научни степени и академични длъжности дължа именно на Шуменски университет, който ми даде тази възможност да се развия като професионалист и подкрепи моите амбиции в това отношение.

Още веднъж – Огромно благодаря!

Проф. дин Георги Колев

А сега колеги, предлагам да преминем към изказвания по темата на кръглата маса „Актуални проблеми на социалната работа през десетгодишния опит на Катедра „Социална работа” на Шуменски университет „Епископ „Константин Преславски”. Надявам се да се получи добра и коректна дискусия по тези изказвания.

Имате думата!

Проф. д-р Соня Илиева

През всички години на преподавателската ми работа се натрупаха достатъчно впечатления, които все повече ме карат да смятам, че обучението на бъдещите социалните работници трябва да бъде профилирано. Не може да завършваме специалисти под общото наименование на квалификацията им „Социален работник”. Лично аз смятам, че нашите студенти трябва да учат до втори курс компактно, където да са разположени базовите им, фундаментални дисциплини. Според това, което е отразено в Националния класификатор на професиите и длъжностите, след трети курс трябва да ги обучаваме както са отразени в него видовете професии, свързани със социалната работа, а именно: Социален работник за работа с деца, Социален работник за работа с лица и семейства, Социален работник за работа с хора с увреждания и т.н. Това не е измислено случайно и ние трябва да се съобразим с този класификатор. Най-малкото за това, че след като отидат на своето работно място в различните сектори на социалните дейности, те да бъдат подготвени и да не се чувстват като аутсайдери, които не познават специфичната проблематика. Нашите студенти не бива тепърва да се научават какво да правят на конкретното работно място, в конкретната сфера. Сега, това което ние им даваме като квалификация е една по-обща рамка на професията „Социален работник”. Така, че смятам, поне в нашия университет това да изчистим и нашите студенти да получават конкретна квалификация за социален работник такава, каквато е посочена по Националния класификатор на професиите и длъжностите. Вярно е, че това стеснява реализацията на пазара на труда, но пък при всички случаи ще повиши нивото им на компетентност и те ще бъдат специалисти попаднали на точното си място, съобразно квалификацията си.

В този контекст виждам и новата специалност в Катедра социална работа, която се подготвяме да открием. Нарекли сме я условно, с работното наименование „Социална прогностика”. В процеса на работа е възможно да намерим и по-подходящо наименование. Но, че квалификацията, която ще получат бъдещите студенти в нея ще бъде „Анализ социални системи” – социален анализатор, в това сме абсолютно убедени всички от Катедрата. Всички вие, тук присъстващите знаете, че на всички нива в управленските структури на България – кметство, общински съвет, областни управи и други държавни органи на управление, както и в неправителствените организации винаги се изисква да се реализира стратегическо планиране и дългосрочно прогнозиране. Без такива прогнози и планове не би могла да се управлява социалната сфера на обществото. Всяко общество трябва да умее да прониква в бъдещето, за да може да го управлява. Не случайно има такава наука – Футурология, която се стремим да утвърдим в нашата специалност. Опирайки се на нейните методи за дългосрочно прогнозиране някои от обществата, за които ние твърдим, че са развити, в голяма степен дължат просперитета си на устойчиви прогнози, чрез които управляват бъдещето си. Например, една Япония, която е високотехнологично развита страна, освен на националния си дух дължи безспорното си развитие и на това, че на всеки 5 години провежда национален Метод Делфи, чрез който направлява бъдещото си технологично развитие.

За нас, работещите в сферата на социалните дейности такава прогнозиране е от изключителна важност. Например, само погледа за това, как ще се развиват нанотехнологиите и какво отражение те ще имат в нашата сфера на дейност е

изключително пленителна перспектива. Те ще променят облика и на социалните групи, които ще имат нужда от предоставяне на социални услуги в бъдеще. Внедряването им в тази сфера означава най-малкото по-ограничен брой на хора с увреждания или хора, които имат някакъв медицински проблем. Съществуват и други вероятности, които могат да ни връхлетят, както казва Алвин Тофлър: „Бъдещето неочаквано ще ни връхлети”.

Ето, това е порядъкът от мисли, които обясняват необходимостта от разкриването на тази нова специалност и лично аз смятам, че това ще бъде един много успешен проект на катедрата и за университета като цяло.

Благодаря за вниманието!

Проф. дин Георги Колев

Уважаеми колеги! Вашите предложения и бележки към нашата работа са от изключителна важност за развитието на Катедра „Социална работа”. Много са важни за нас вашите идеи за развитието на социалната работа, които ние да внедрим работата си – научна и практико-приложна, със студентите.

Жельо Желев

Уважаеми проф. Колев, нашето желание за подобряване комуникацията и успешното взаимодействие с катедрата е: колкото е възможно повече студенти да реализират практиките и стажовете си при нас. Ако е необходимо ще осигурим транспорт, с оглед на това, че мястото на Дома за хора с умствена изостаналост е по отдалечено от Шумен.

Тук слушам с внимание за разкриването на специалност, която ще осигури аналитични специалисти за системата на социалните дейности. Аз бих предложил в тази нова специалност, която ще разкрие катедрата да се предвиди учебна дисциплина, в която студентите да се обучават за реализиране на супервизия. Защото и аз лично, както и други колеги от сферата изпитваме огромна необходимост от такива специалисти. Според мен поне на две години в институциите и центровете на социалната сфера следва да се провежда супервизия за бърн-аут, за работната среда и т.н.. В момента системата на социалните дейности разполага с ограничен брой такива специалисти – по двама за Северна и Южна България. И трябва да споделя, че правенето на супервизия струва около 2 хиляди лева. Ако аз имам в екипа си един такъв специалист, защото аз също не съм запознат с подобен вид дейност и не мога да се справям, аз веднага ще го назнача като социален работник в моята институция, ще си получава заплатата като специалист и ще прави супервизия по различни проблеми.

Това имах да споделя с вас, благодаря Ви!

Проф. дин Георги Колев

Това, което предлагате е изключително интересно и важно. Трябва да заявя тук, в качеството си освен като ръководител на катедра и в качеството си на първи зам. ректор, че тази цел, която сме си поставили с новата специалност е напълно осъществима. Това се отнася и за супервизията.

Тук искам да се обърна към присъстващите ръководители на бази, с които от много години успешно си сътрудничим. Ние нямаме намерение по някакъв начин да

печелим от вас. За нас печалбата е, че вие приемате нашите студенти и при вас те имат реални условия за работа.

Жельо Желев

Проф. Колев, тук не става въпрос за друго, а за това, че когато поканим някой, който да направи супервизия ние трябва да му платим. Тези пари трябва да ги извадим от изтънелия си бюджет.

Проф. дин Георги Колев

Ние поемаме ангажимент да минем през всяка една от базите, тъй като тя има своя специфика и необходимост от различна супервизия. В катедрата имаме и психолог, който също може да ни от голяма полза.

Диана Нинчева

Аз благодаря за предоставената ни възможност да участваме в работата на тази кръгла маса и искам да споделя впечатленията си от работата със студентите от специалност "Социални дейности". Струва ми се, че аз мога да разсъждавам в две паралелни посоки: едната е в чисто организационен план, тъй като при нас идват студенти от двете специалности – „Социални дейности” и „Социална педагогика”. Втората паралелна линия е това, че работим по посока на супервизията. В този смисъл искам да поясня, че супервизорите в България не са двама или трима, а са много повече и моето желание е да внеса малко повече яснота по въпроса, че неправителствените организации поставят изключителен акцент върху супервизията, като тя е задълбочена съобразно това, че в различните организации има различни сфери на реализация и компетентност. Ако катедрата има желание да развива своите, които се реализират в професионалната сфера студенти като супервизори, то следва да се отразяват различните професионални практики. По отношение на заплащането за супервизията смятам, че трябва да уточня, че хонорарите са далеч, много далеч от 2 хил. лв.

Хубаво, че днес сме заедно и нека в бъдеще време имаме по-чести срещи по различни поводи, за да обменяме информация помежду си, което ще е от полза за всички нас, както и по отношение обучението на бъдещите социални работници. Защото както ние можем много да вземем от вас, така и вие можете да вземете от нас.

Венета Господинова

Уважаеми колеги! Взимам думата като човек, който е получил бакалавърска и магистърска степени в този университет и в тази катедра. Известно време бях и хонорирован асистент, след което преминах на работа в Комплекса да социални услуги за деца и семейства – Шумен. Връщам се с вълнение към годините назад и пожелавам на всички преподаватели на запазят своя преподавателски и човешки дух, такъв какъвто го помня!

Изключително много се радвам, че участвам в тази ценна за всички ни среща, където можем да обменим мислите си по отношение на социалната работа. Радвам се, че аз и моят екип, и екипът на катедрата сме заедно и ще продължаваме да работим заедно. Горди сме, че сме част от подготовката на студентите. Нашето виждане е, че теоретичната и практическата дейност на студентите трябва да вървят успоредно, като смятаме за удачно когато се правят учебните програми, особено тези, свързани с

практиките и стажовете да бъдем поканени и ние – тези, при които студентите ще провеждат своята практическа дейност. Особено по отношение на компетенциите, които ще изграждат студентите по време на тази дейност.

Аз също смятам, че първите две години от обучението на студентите е основополагащо и след това следва да има някакво профилиране. Аз също намирам за хубаво това, че подготовката на студентите трябва да бъде профилирана, но според мен е по-удачно това да стане под формата на някаква допълнителна квалификация, за да не им стесняваме реализацията на пазара на труда. Защото те и без това нямат много възможности за реализация.

По отношение на практиките ние сме отворени към студентите и им даваме всякаква възможност да се включат в процесите на съвместната ни работа. И тук отново казвам, че е необходимо при обосновката и разпределението на стажовете всички ръководители на бази да участват активно, за да си бъдем наистина още по-полезни.

По отношение на супервизията: не смятам, че тук трябва да излизат специалисти само по супервизия. Но смятам, че е хубаво тя да бъде включена в учебния план на специалността като отделна учебна дисциплина. Подчертавам, че един супервизор, освен стабилната теоретична подготовка трябва да има и много голям практически опит. Ние, с колежата Нинчева сме супервизори с подготовка от 280 часа и въпреки всичко се притесняваме, когато трябва да направим супервизия в някое социално звено. Можем да сме сигурни когато правим супервизия там, където социалното звено е от нашата сфера, защото там сме сигурни в опита и познанията си и можем да бъдем полезни.

Накрая отново пожелавам да се събирате по-често, което от изключителна полза за всички ни! Благодаря за вниманието!

Проф. дин Георги Колев

Колеги, искам да уточня тук с какви студенти могат да разполагат ръководителите на студентски бази за практики и стажове. Студентите редовна форма на обучение от специалност „Социални дейности” са 60, а тези от специалност „Социална педагогика” – са 70. Общо 130 студента. В нашата специалност имаме и 60 студенти задочно обучение, но колегите от базите могат целогодишно, повтарям – целогодишно могат да разчитат на 130 редовни студенти, по предварително направена заявка от базите и по предварително утвърден график. Часовете на студентите за практика и стажове не са малко през целия курс на обучение и това налага предварително да се направят необходимите разчети. Ако ние неглижираме практиките ние не правим добра услуга нито на нас, като преподаватели, нито пък на вас. А най-малко това е полза за студентите. Те трябва да покажат на практика това, което са научили като теория през годините на обучение.

Сега давам думата на г-н Калоянов директор на Дом „Детелина”, който дом от самото начало на функциониране на катедрата е наша традиционна база.

Иван Калоянов

Мога да започна с това, че аз съм ръководител не само на Дом „Детелина”, но и на три социални услуги, които се намират в една обща сграда: Дом за деца, Дневен център и Кризисен център. Аз лично смятам, че нашата структура е една от най-

динамичните социални структури на територията на областта. В момента сме в процес на реорганизация, по-точно текат процеси на закриване на социалната услуга – Дом за деца. Може би до края на 2016 г. Домът ще бъде закрит, което е част от процеса на деинституционализация в България, като децата ще бъдат насочени към новите социални услуги от общностен тип. Всъщност обстановката в дома е добре позната от преподавателите и студентите от Катедра „Социална работа”, тъй като освен, че ни дели една ограда, при нас постоянно има студенти, които реализират практическа и обучителна дейности. Винаги сте добре дошли при нас, включително и за изнасяне на място на лекционен курс от програмата на студентите.

Имам едно конкретно предложение: ако досега сме работили основно по линията обучение – студенти – практики, то мисля, че имаме голяма необходимост да се виждаме по-често в такъв формат като днешния, за да могат своевременно да протичат актуални информационни процеси между нас. Това налага новото време: всички конкретни случаи веднага да бъдат обсъждани от нас. Това също е в определена степен свързано и със супервизията.

Благодаря за вниманието!

Проф. д-р Соня Илиева

Уважаеми колега Калоянов, понеже и двамата сме свързани с детски институции – вие сте сега директор на Дом за деца, а аз съм бивш такъв, искам честно да поставите въпроса как възприемате тази реформа, свързана с детските институции. Но Ви моля да направите това не от гледна точка на официалната политика на държавата за деинституционализация. На всички е ясно, че трябва да се върви в тази посока. Но ми се иска да чуя Вашето мнение как Вие лично приемате тази реформа - извеждане на деца от институциите. И не случайно, в този контекст искам да Ви насоча към приемните семейства, тъй като колегата, който седи до Вас – студентът Георги Дъбов се е насочил да разработва магистърска теза по този въпрос и си е подготвил специално с изказване на тази кръгла маса по нея. Той реализира две фокус-групи с деца от два от големите домове на България, за да разбере нещо, което се пропуска в обществения дебат по темата: изказват се специалисти и неспециалисти по нея, но малко с са тези, които питат децата от институциите как се чувстват и приемат ли те извеждането си от домовете за деца.

Иван Калоянов

Аз също имам особено мнение по отношение на цялата реформа за извеждане на деца от институциите. Вероятно стратегията на държавата и нейната политика е повлияна от общата политика на европейските държави по този въпрос. Може би обаче действията бяха прибързани, може би има опасност нещата да се обърнат в обратна посока. Според мен вече се усещат подобни явления. Грубо казано, на много неща просто само се смениха имената. И в крайна сметка, в новите социални услуги институцията продължава да съществува по една или друга причина. Институционалната грижа наистина не е добрата грижа за деца, но със създаването нови социални услуги нещата не са се променили значително.

Ние създадохме Център за настаняване от семеен тип, т.е. за тези деца няма къде да се върнат в семейна среда или не могат да бъдат настанени в новата социална услуга „приемно семейство”. В него децата се учат да бъдат максимално близо до семейната

среда и бит. Те трябва да свикват със себе си и да носят отговорност за себе си. Но оставайки в този център за повече от две години, то социалната услуга се превръща за детето в нова институция. Започнахме да разбираме, че не е толкова лесно да се промени начинът на работа с децата.

Проф. д-р Соня Илиева

Моето мнение по този въпрос се покрива с изразеното становище от г-н Калоянов и бих казала – даже то е по-радикално.../Тук вмъкване от г-н Желев:...И аз мисля по-радикално по въпроса!/ Но понеже тук ние, може да си разсъждаваме като мислещи в политически аспект хора, които могат да си „мерят приказките”, то нека сега да помоля колежата Георги Дъбов да сподели своите впечатления от своята изследователска работа сред деца от институции.

Георги Дъбов

Цялото становище на студента - дипломант е публикувано отделно в този брой на списанието, заедно с други становища на студенти от специалност „Социални дейности”

Красимира Йорданова

Цялото становище на студента - дипломант е публикувано отделно в този брой на списанието, заедно с други становища на студенти от специалност „Социални дейности”

Драгомир Драганов

Центърът, който ръководя е първият по своята специфика за страната. Обслужваме както деца, така и лица с увреждания, като се насочваме и към работа с хора в неравностойно положение. Винаги съм приемал, както на предишното си работно място, така и на новото студенти от Шуменски университет. Имам десетгодишна практика в това отношение. Поддържаме контакти с колеги от Дулово, Разград Търговище и т.н., които са били студенти при мен на практика и работят вече в социалната сфера.

Центърът помага за закриването на институции за деца и лица с увреждания и тук му е мястото да кажа, че към закриването на институциите за деца, според мен се тръгва необмислено. Не случайно колеги от сферата се шегуват, че ЦНСТ не означава Център за настаняване от семеен тип, а „център за настаняване от същия тип”. Искам да кажа, че на институциите им се заменят само имената.

В Нови пазар открихме център за работа с деца с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и в практиката му се вижда колко е необходима институцията Дом за медико-социални грижи за деца – там настанените деца получават медицинска грижа 24 часа в денонощието, каквато никъде другаде не може да им бъде осигурена. В него има достатъчен персонал за обгрижване на децата. А един дневен център едва ли има повече от няколко души персонал, който е недостатъчен. Посетил съм няколко ЦНСТ и моето впечатление потвърждава този извод.

В работата си в моя консултативен център аз всеки ден се сблъсквам с реалността грижата за деца със специални, работи се с децата и техните семейства потребности и т.н. Ходи се на място при хората, виждат се какви са проблемите, отпадането им от

училище. В тази връзка искам да обърна внимание върху това, че няма как да има социален работник за работа с деца и отделно – социален работник за работа със семейства. Необходимостта изисква да има социален работник за работа с деца и семейства, които са неделима единица за социално обслужване. Влизайки в семейството да работим с едно дете ние работим едновременно с това и с цялото семейство.

Искам да подчертая, че имам огромен опит при реализирането на практики и стажове със студентите и за изминалите над 10 години не съм имал случай някой от студентите да не е дошъл със желание и да не си е свършил работата както трябва. На тях абсолютно може да се разчита! Това прави чест на университета, на който са възпитаници. И тук искам да кажа, че аз също съм възпитаник на този, Шуменски университет, с което се гордея.

Проф. дин Георги Колев

Благодаря на г-н Драганов за хубавите думи и искам да заявя, че студентите са изключително доволни от работата си в базите, където осъществяват своите практики и стажове. Те са доволни най-вече от колегиалното отношение и изключителният професионализъм, с който се отнасят към тях. Не сме имали досега конфликтни ситуации, което е отлична оценка за работата на двете страни в процеса.

В момента провеждаме политика на катедрата всички студенти да провеждат практиките и стажовете си в социални звена по местоживееене.

Искам само да подчертая, че такава взаимовръзка между Катедра, бази и реализиране на социална работа няма никъде другаде в България и това заявявам най-отговорно!

Валя Танева

Аз също изпитвам удовлетворение от участието си в тази дискусия и искам да подчертая, че също съм възпитаник на Шуменски университет, с което се гордея.

Искам да споделя, че като дойдат студентите при нас на практика се притесняват и започват да гледат децата едва ли не като извънземни. Наистина подкрепям колегите за по-чести срещи между нас, за да можем да обменим мнения и опит по това, как да подготвим студентите за тези срещи с децата с увреждания, защото те нямат представа от подобна дейност и много се страхуват. Постепенно свикват с децата и започват да работят по-спокойно с тях.

А това, което не мога да ви простя е, че проф. Колев взе на работа в университета един от най-добрите ми специалисти – Христина Василева, което трудно се прощава. Но пък тя като преподавател по практика ще е много ценна за вас, тъй като е запозната най-подробно с конкретната социална работа.

Проф. д-р Живка Военкинова

Уважаеми колеги от Катедра „Социална работа“!

Позволете ми да ви поздравя с хубавия празник, да ви пожелаю здраве и много, много лични и професионални успехи!

Искам да кажа, че изпитвам уважение към всички създатели на Специалност „Социални дейности“, но смятам, че проф. Колев беше много скромен и не спомена за личната си роля по създаването и развитието на катедрата, по развитието на двете

специалности „Социални дейности” и „Социална педагогика”, както и за личностното и професионално развитие на всички нас, неговите колеги, които сме тук. Въобще няма човек от двете катедри, на който той да не е помагал лично.

Искам също така да благодаря на проф. Колев и за това, че той не ни позволи да се разделим помежду си, въпреки, че имаше такъв момент. – не позволи да има „наша” и „ваша” катедра. Двете катедри „Социална работа” и „Социална педагогика” винаги са вървели ръка за ръка!

А на колегите от базите благодаря, че приемат нашите студенти – знае се, че преобладаващата част от тях идват с огромно желание на практики, но все пак има и такива, които го правят с нежелание. Молим да бъдете търпеливи с тях! Товарете всички с реална работа, за да свикват с това, което им предстои.

Георги Миланов

Аз може би съм единственият, който е на тази кръгла маса, който не е възпитаник на Шуменски университет. /Вмъкване от проф. Колев: „Но най-много възпитаници на Шуменски университет работят при Вас!”/

Искам да изразя задоволството си от всички студенти, които идват на практика при нас.

По повод обсъждането за профилиране на обучението на студентите за социална работа в различни аспекти – за деца, за хора с увреждания и т.н., имам следното виждане: аз лично изключително много подкрепям такава идея. Като пречупим тази идея през Дирекция „Социално подпомагане” тя е ползотворна в следното: Нашата служба е разпределена на отдели. И ние имаме абсолютната необходимост специалистите да са предварително подготвени за работа според спецификата на отделите. Затова подготовката на социалните работници трябва да има определена насоченост.

Тук чух изказване по въпроса, че някои от завършилите студенти по този начин трудно ще си намерят работа, поради стесняване на пазара на труда. Искам да ви уверя, че се усеща необходимост от такива профилирани специалисти, от гледна точка на работата в една Дирекция „Социално подпомагане”.

Моето отношение към практиките има и друго изражение. Нека студентите се обучават и малко повече на точни науки, за да могат да реализират успешно своите практики, а след това и професионалната си реализация. Защото ето какво се получава: когато дойдат при нас на практика те трябва да работят в разнообразни казуси, включително и изплащането на социални помощи. А тава изисква правенето на определени сметки. На един служител в ДСП най-сложен му е именно този аспект на работата, защото трябва да работи с конкретни цифри. В какъвто и отдел да работи социалният работник, неговата работа е свързана с изплащането на социални помощи. В никакъв случай не говорим за счетоводни науки, а малко повече обучение на студентите в точни науки е крайно необходимо.

Тъй като разбрах, че имате особен интерес към работата с децата в институции искам да насоча вниманието ви към това, че официалната държавната политика от 7-8 години е насочена към извеждане на децата от институциите. Тя не е измислена от някой си. Това е дългогодишна практика в целия Европейски съюз. Ако обаче си направим един наш анализ – децата тук, в Дом „Детелина” – гр. Шумен са около 80%-90% от ромски произход. Това са деца, които имат 2-3 или 4 живи родители, т.е. втори

баща ли майка, трети баща или майка и т.н. Тези деца с годините загубват представа как се живее в едно семейство. Те не знаят, че майка и татко стават сутрин, за да отидат на работа. Самите деца са длъжни да отиват на училище. Ако родителите не отидат на работа, децата няма да имат възможност да получат различни неща за ежедневието си. Те изграждат личния си живот изключително като консуматори. Нашето общество изпитва това в различни случаи, например в с. Гърмен, на различни места в София и др. Задаваме си въпроса как да интегрираме тези ромски общности. А процесът на интеграция следва да започне от най-ранна възраст, когато децата трябва да бъдат научени на трудови навици, а не да бъдат готованци.

Благодаря Ви за вниманието!

Проф. д-р Соня Илиева

Бих желала да продължа тази тема, към която лично съм пристрастна. Вие започнахте своето изказване с това, че държавната политика е насочена към пре моделиране на процеса за отглеждане и възпитание на децата в неравностойно положение. Споменахте и за политиките на Европейския съюз в това отношение. Лично аз смятам, че има политики на развитите държави, които са неприложими за нашето общество, тъй като ние се намираме на по-друга степен на развитие.

Какво искам да кажа: ако на западните държави не им трябва институции, то на нас, в България все още ни трябва. Поне още 10-тина години в обозримото бъдеще, докато ги има още онези 80%-90% деца в институции, за които спомен г-н Миланов в становището си за децата консуматори от ромски произход.

Но в този контекст на разсъждения, то държавата се оказва най-голямата „институция“. Защото техните родители са готованци, които раждат готованци. Всички тези роми от Гърмен и т.н. са готованци и хранителници на държавата – „голямата институция“. Т.е. „малките институции“, за деца, са едно копие на това, което представлява „голямата институция“ – държавата. Т.е. не „малките“ институции ирадиират проблемите на „голямата“ – държавата, а тъкмо обратното.

Държавата следва да намери разумни мерки за подкрепа на отговорните родители, а не да раздава социални помощи „на калпак“, защото очевидно е, че това до никъде не води. Защото, както казва един мой приятел, много добър социолог – най-силно развитата индустрия в момента в България е раждането на ромски деца. Т.е. държавата, като най-голямата социална организация трябва да промени нещо там, дълбоко в корена на проблема, за да не извежда деца от „малките“ институции, създавайки им предпоставка да се върнат на определени места в „голямата“ институция, където нищо добро не се случва с тях.

Далеч съм от мисълта да отричам, че децата настанени в институции страдат от огромни дефицити в развитието си. На тях наистина им липсва, това, което Вие посочихте – нормалният семеен ритъм, нормалният семеен бит. Липсват им определени жизнено навици и затова, като напуснат институциите те започват да гледат на живота като нещо непознато за тях. И затова съм за закриването на институциите, но в разумни срокове и при определени условия.

И сега нека отново отида на темата за приемните семейства. В институциите около 80% са от ромски произход. Ще ли се намерят толкова много регистрирани и подготвени приемни семейства, които да приемат ромски деца. Според мен – не, защото в българското общество има една бариера, което обществото трудно

преодолява. Без съмнение има и случаи, в които тя се преодолява. Да илюстрирам изказването си с един пример: по Наредбата за приемните семейства, приемните родители са длъжни да приемат биологичните родители за среща с приемното дете – а това понякога, които освен родителите са и доведената цяла рода, и всички те започват да викат под прозореца на приемното семейство, то тогава гледката става изключително нелицеприятна и това семейство, имайки правото по Наредбата може и да се откаже да изпълнява функциите си. Това по някакъв начин може и да демотивира хората, които са склонни да приемат приемно дете. /Георги Миланов вмъква: Това, за което Вие говорите са около 20%-30%. По-голямата част си вземат ромски деца за приемни./

Много ми се иска да имам една такава статистика, с която за съжаление аз не разполагам, от която да се вижда колко приемни родители в България са взели ромски приемни деца, и колко от тях са се отказали да продължат функциите си на приемни родители с такива деца. Защото Наредбата предполага и това – в определен момент приемното семейство може и да се откаже от приемното дете.

Така ,че има много неща за размисъл в тази посока.

Венета Господинова

Аз лично съм много пристрастна по темата за приемната грижа, която е част от реформата за която говорихме. Ние също сме привържениците извеждането на децата да става постепенно и плавно, но в същото време искам да споделя опита ни за това, което се случи през последните 10 години в Шумен с приемната грижа. Благодарение на това, което правим вече домовете не се пълнят безконтролно. Трябва да има домове за децата, които наистина нямат друга алтернатива. Специално ние в Шумен работим добре по развитие на приемната грижа. Искам да кажа, че тук нито едно от децата настанени в приемни семейства няма отказ от него.

По-големите деца, които напускат домовете и са навършили пълнолетие ще отидат в Центрове за настаняване от семеен тип.

Хубавото е, че ние сме застанали на входа на институциите. Ние сме настанили 88 деца от родилен дом направо в приемни семейства. Тези 88 деца в противен случай щяха да напълнят домовете.

Искам да подчертая, че най-трудно се реализира приемна грижа за тийнейджъри. Именно затова предварително профилираме приемните семейства, според техните желания.

Диана Нинчева

Искам да де обърна към проф. Илиева и да заявя: ние в Шумен имаме много приемни семейства, които са взели ромски деца. И нямаме нито едно семейство, взело ромско дете, което да се е отказало от него.

Освен това искам да подчертая, че на различните места в България има различни модели на приемни семейства.

Проф. д-р Соня Илиева

Тук следва да кажа, че Шумен е на първо място в реализирането на приемната грижа в България, както и по устойчивост на тази социална услуга за деца.

Проф. дин Георги Колев

Колеги, предлагам да направим специална Кръгла маса по проблемите на приемното семейство – т ази изключително важна тема за обществото.

При нас колегата Пламен Иванов има не само теоретични знания, но и личен опит с приемно дете и му давам думата, да сподели с нас този си опит.

Доц. д-р Пламен Иванов

Искам да взема отношение като приемен родител – като човек, който стои от другата страна на тази социална услуга. Мисля, че когато биват настанени деца от ниската възрастова група – на 1-2-3 години в приемни семейства, те много добре се вписват в това семейство.

Това е защото те не познават собствените си семейства – поради възрастта си никога не са ги виждали. А когато приемните семейства пожелаят да ги осиновят – това, което аз исках да направя, се създават огромни проблеми. Аз вече над 5 години ходя по институции за да осиновя приемното си дете – дете, което никой не го иска, никой не го търси и то самото никога не е виждало никой от семейния си кръг. Оказва се, че институциите вместо да ме поощрят и помогнат, създават огромни пречки за това осиновяване. Излиза така, че това което е записано в Семейния кодекс, че детето трябва да бъде осиновено, ако до 6 месеца не е потърсено от биологичните си родители е нереално. А още повече в моя случай, когато приемните родители силно желаят това приемно дете да стане тяхно собствено дете.

Действително има проблеми с по-големите деца, които се извеждат в приемни семейства от институции. Но тези, малките, които никой не познават, освен приемните си родители не бива да се създават пречки те да станат и истинските им родители.

Аз излагам тезата си, че деца с ромски произход съвсем спокойно могат да бъдат настанявани в български приемни семейства, но когато те са новородени или на 1-2 годи. Защото те не познават „другия“ начин на живот в биологичните си семейства и съвсем спокойно могат да се формират в една благоприятна страна. Друг е въпросът за по-големите деца, които идват в приемните семейства с определени навици и привычки, които трудно могат да се променят. Лично мен, когато ме интервюираха не съм поставял въпроса за етническия произход на детето – дали ще е българче, ромче или от друг етнос. Единственото условие, което ние поставихме е, когато ни се дава детето ние след това да го осиновим, което не се случува.

До 1-2 годишна възраст децата следва да бъдат изведени от институция. Така може да си изпразнят институциите от деца. Но когато имаме деца с увреждания, тогава много трудно те могат да бъдат изведени и затова институцията е полезна като място, в което може да им се осигури комплекс от медицински грижи, от които децата имат нужда.

Също така смятам, че приемното семейство трябва да бъде първа стъпка към осиновяването, тъй като между приемното дете и семейството вече има установена психологическа връзка и взаимно доверие. Не може да има родители, които безотговорно изоставят децата си, а други хора с години да се борят да осиновят дете, при положение, че вече са приемни родители на това изоставено дете.

Доц. д-р Живко Жечев

Всички ръководители на бази добре ме познават, тъй като от години наред аз се занимавам с практиките и стажовете на студентите. Дали имате упреци към тях – вие преценявате, нека аз с преценките си да не обърквам нещата. Има такива студенти, като присъстващия тук студент Георги Дъбов, които връщат вярата ни в работата и ни кара да се чувстваме удовлетворени като преподаватели.

За един от съвестните ни студенти ще ви разкажа накратко. Той сподели по време на практиката си как помага на едно изпаднало в безпомощно състояние момиче на летище Варна, където той работи. Помага му в много сложна ситуация, за която после получава съобщение с текст: „Благодаря! Благодарение на Вас съм жива!”

Ето това е оценката за нашата работа и за нашите студенти. Това е, заради което си струва да работим.

Винаги съм казвал, че не всички наши студенти стават социални работници и работят в друга сфера, но когато някой има нужда от тях те винаги ще се отнесат към търсеция подкрепа у тях като социални работници.

Благодаря на всички, че ме изслушахте!

Проф. дин Георги Колев

Колеги!

Искам да благодаря на всички присъстващи за участието в тази Кръгла маса, посветена на 10 годишнината от създаването на Катедра „Социална работа”. Преди всичко благодаря на ръководителите на учебните ни бази, които бяха заедно с нас през тези десет години.

Благодаря им за цялото внимание и грижа към нашите студенти от двете специалности!

Разчитаме на вашата подкрепа и при реализирането на новата специалност, която подготвяме в катедрата.

С тази среща поставяме началото на периодични срещи за обсъждане на различни проблеми в нашата съвместна работа, като разчитаме колегите от базите да поставят проблемите, които следва да обсъждаме.

ОЩЕ ВЕДНЪЖ БЛАГОДАРЯ НА ВСИЧКИ!